

The need for the Student Affairs Administration in Schools under the Secondary Educational Service Area Office Loei Nong Bua Lamphu

Nuengrutai Leehiang

Nong Bua Lamphu Provincial Education Office

Corresponding author. E-mail: noodang.nb@gmail.com

ABSTRACT

This research aims to study current conditions desirable condition and needs in the administration of student affairs in educational institutions Under the jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office, Loei, Nong Bua Lamphu, the sample groups used in the research included school administrators and teachers. Saha Buaban Campus, 220 people, using simple random sampling (Simple Random Sampling) with lottery and purposive sampling (Purposive sampling), educational institution administrators and student affairs teachers. The tools used in this research include: Questionnaire about current conditions and desired conditions Statistics for data analysis include mean and standard deviation.

The research results were as follows:

1. Current condition Current condition Student affairs administration Overall it is at a high level ($\bar{X} = 3.75$) when considering each aspect. It was found to be at a high level in every aspect, including student services and welfare. Student care and assistance Governance and discipline Student health services and student activities

2. Desired condition Student affairs administration Overall it is at the highest level. ($\bar{X} = 4.64$) when considering each aspect It was found to be at the highest level in every aspect, including student activities. Governance and discipline Student services and welfare Student care and assistance and student health services

3. Necessary needs in student affairs administration It was found that the area with urgent needs was student activities. Issues that have necessary needs in other areas include organizing activities for public service to the community and society. Providing scholarships for needy students is sufficient to meet the needs. Preventing adultery problems in school Organizing health promotion activities or working with other related agencies such as hospitals, municipalities, and analyzing individual students.

Keywords: Needs, Administration, Student Affairs

ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

หนึ่งฤทัย ลีเฮียง

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู

Corresponding author. E-mail: noodang.nb@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สหวิทยาเขตบัวบาน จำนวน 220 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก และ การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูกิจการนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน สภาพปัจจุบัน การบริหารงานกิจการนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน ด้านดูแลและช่วยเหลือนักเรียน ด้านปกครองและระเบียบวินัย ด้านบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน และด้านกิจกรรมนักเรียน
2. สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานกิจการนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมนักเรียนด้านปกครองและระเบียบวินัย ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน ด้านดูแลและช่วยเหลือนักเรียนและด้านบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน
3. ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียน พบว่าด้านที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น ในด้านอื่นๆ ได้แก่ การจัดกิจกรรมในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม การจัดหาทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลนได้เพียงพอกับความต้องการ การป้องกันปัญหาชู้สาวในโรงเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหรือร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล, เทศบาล และการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, การบริหาร, งานกิจการนักเรียน

© 2023 JCERD: Journal of Creative Education Research and Development

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มีเจตจำนงที่แนชัดตามความมุ่งหมายมาตรา 6 ให้การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนโยบายและความรับผิดชอบของรัฐบาลที่ต้องดำเนินการในการพัฒนาพลเมืองของประเทศให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตในฐานะพลเมืองของประเทศเนื่องจากมนุษย์เป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองสังคมและวัฒนธรรมโดยอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องนำทางไปสู่เป้าหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

สภาพสังคมปัจจุบันถือว่าเป็นสิ่งที่ยาก โดยเฉพาะในยุคที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินชีวิตของคน นับวันปัญหาสังคมยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติด การก่ออาชญากรรม ปัญหาเรื่องเพศ การท้องในวัยเด็ก การทำแท้ง การฆ่าตัว

ตาย ปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุที่สำคัญคือบุคคลไม่รู้จักตนเองและสภาพแวดล้อมที่ดีพอขาดทักษะการคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาในทางที่ผิด ขาดทักษะการใช้ชีวิต และไม่สามารถปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ ได้ การจัดกิจกรรมนักเรียนจัดอยู่ในกลุ่มงานบริหารทั่วไปมีความสำคัญมากในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพเป็นการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวกับนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน เริ่มตั้งแต่ก่อนที่นักเรียนจะเข้าเรียนและระหว่างอยู่ในโรงเรียนจนกระทั่งออกจากโรงเรียนจึงกล่าวได้ว่า จุดมุ่งหมายของการศึกษานั้นไม่ใช่มุ่งที่จะพัฒนาด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการพัฒนาคนให้เป็นผู้มีอุปนิสัยที่สมบูรณ์คือเป้าหมายสูงสุดที่จะพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพเป็นผู้ที่ใช้การได้ในสังคม และดำรงชีวิตอยู่ในโลกปัจจุบันและอนาคตได้อย่างปกติสุข สิ่งเหล่านี้จึงเป็นภาระหน้าที่หลักของงานกิจการนักเรียนที่จะต้องดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายเพราะเป็นงานที่มีส่วนเสริมพฤติกรรมของนักเรียนให้มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม และจริยธรรม โดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสามัคคี สันติวิธีวิถีประชาธิปไตยพัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัวชุมชนสถาบันศาสนา และสถาบัน การศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดีมีความรู้และอยู่ดีมีสุข ปัจจัยทางการบริหารที่มีการวางแผน การจัดองค์การการสั่งการการควบคุมและการใช้ทรัพยากรอื่นๆ เพื่อพัฒนาในการจัดบริการและสวัสดิการแก่นักเรียน การจัดโครงสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การให้คำปรึกษาชี้แนะสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้นักเรียน รวมถึงงานที่ส่งเสริมและช่วยพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้มีการเติบโตทั้งด้านร่างกายและด้านจิตใจ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านงานบริการด้านงานปกครอง ด้านงานแนะแนว และด้านงานกิจกรรมนักเรียน (ธีระ รุจเจริญ, 2550)

จะเห็นได้ว่างานกิจการนักเรียนมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก แต่ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการบริหารงานกิจการนักเรียนไว้ในลำดับเกือบสุดท้าย ซึ่งส่วนมากแล้วจะมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในเชิง วิชาการเพราะงานวิชาการจะเป็นส่วนที่แสดงว่าโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ แต่ในความเป็นจริงแล้วการบริหารงานวิชาการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการสนับสนุนเกื้อกูลจากการบริหารกิจการนักเรียนอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้เรียนมีกิจกรรมที่เหมาะสมและส่งเสริมในเชิง วิชาการนอกจากนี้แล้วงานกิจการนักเรียนยังช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะอื่นๆ เพิ่มเติมหรือเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้อีกด้วยหากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสนใจบริหารงานกิจการนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ ก็จะส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเกิดการพัฒนาที่สมบูรณ์ทุกด้านยิ่งขึ้น

จากการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่าการโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีปัญหาในการจัดกิจกรรมนักเรียนที่เหมือนกันคือบุคลากรขาดความรู้ในงานที่รับผิดชอบ ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน บุคลากรขาดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ขาดการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง และขาดแคลนครูทำให้ยังพบปัญหานักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หลายประการได้แก่ ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ปัญหาการทะเลาะวิวาท ปัญหาด้านชู้สาว ปัญหาของวัยรุ่น ปัญหาความยากจน ปัญหาด้านอื่นๆ ส่วนตัวนักเรียนปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาสำคัญในการจัดการเรียนการสอนและการส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู, 2565) ดังนั้นจึงเป็นภาระหนักอย่างยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่จะต้องใช้เวลาพยายามอย่างมากที่จะพัฒนา เสริมสร้างปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนโดยจัดกิจกรรมต่างๆ ตามขอบข่ายงานกิจการนักเรียนมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และพื้นที่ที่เกิดปัญหารวมทั้งการติดตามและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ดีอีกทั้งปฏิบัติให้เห็นผลอย่างจริงจัง โรงเรียนจึงต้องให้ความสำคัญของการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียนเพื่อให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โรงเรียนควรที่จะกำหนดยุทธศาสตร์ การแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับ ความเสี่ยงของนักเรียนงานกิจการนักเรียน คืองานเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมของนักเรียนรวมทั้งการสร้างความปลอดภัยให้กับนักเรียน ตลอดจนการควบคุมดูแลนักเรียนให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยใน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการบริหารงานด้านกิจการนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ เกิดผลดีกับผู้เรียนอีกทั้งเพื่อเป็นสารสนเทศให้กับโรงเรียนในสังกัดได้นำไปบริหารงานกิจการนักเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต หนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต หนองบัวลำภู

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต หนองบัวลำภู มีขั้นตอนและรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต หนองบัวลำภู จำนวน 2063 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นในการบริหารงาน กิจการนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต หนองบัวลำภู โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้ใช้สภหวิทยาเขตเป็นหน่วยสุ่ม ได้สภหวิทยา เขตบัวบาน แล้วทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เฉพาะผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียน จำนวน 220 คน จำแนกเป็นดังนี้

- ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 13 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 9 คน รวมทั้งสิ้น 22 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

- ข้าราชการครู ประกอบด้วย ข้าราชการครู จำนวน 198 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เฉพาะครูที่ปฏิบัติงานกิจการนักเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย สังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจการนักเรียน ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย และ คำนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน 1 ชุด ซึ่งแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบเป็นแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มีข้อคำถามจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ตำแหน่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์องค์ประกอบของการบริหาร ประกอบด้วย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเกิร์ต (Likert scale) โดยทุกข้อจะมีคำตอบแบบตอบสองคู่ (Dual-response format) หรือ 2 สภาพ คือ ระดับของสภาพจริงที่เป็นอยู่ของ การบริหารงานกิจการนักเรียน และระดับของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานกิจการนักเรียน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ตามกรอบแนวคิดการบริหารงาน กิจการนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต หนองบัวลำภู เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน ด้วยตนเอง และขอความ อนุเคราะห์ให้ตอบกลับภายใน 2 สัปดาห์ แล้วจึงไปขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำแบบสอบถามที่ได้รับไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

3.4 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม วิเคราะห์แบบสอบถามการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังนี้

2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.)

2. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน โดยวิธีการแปลผลตามเกณฑ์สัมบูรณ์ ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วง ๆ แต่ละช่วงมีความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. แปลผลข้อมูลและนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดในแต่ละด้าน

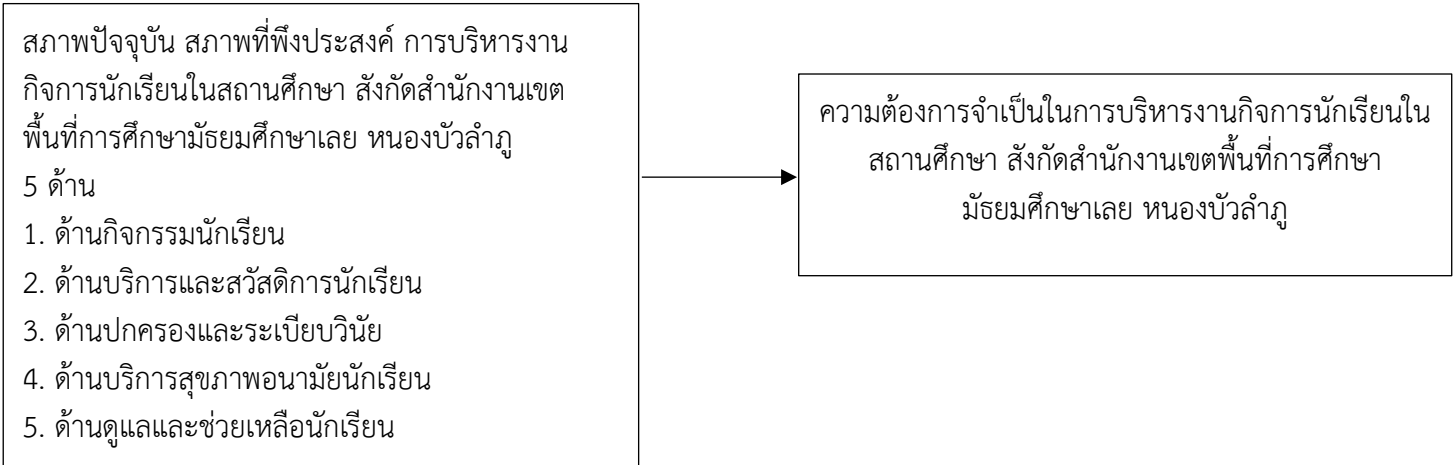
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยการนำข้อมูลของผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น โดยใช้วิธี Modified Priority Need Index ($PNI_{Modified}$) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558)

2. ในการประเมินใช้ค่าดัชนี ($PNI_{Modified}$) ข้อที่มีค่า 0.3 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ที่ถือเป็นความต้องการจำเป็น ในกรณีที่ค่าดัชนีน้อยกว่า 0.3 การจัดลำดับความต้องการจำเป็นให้ใช้ค่าดัชนีเรียงจากมากไปน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องการได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อย และเหตุผลที่ผู้วิจัยคำนวณด้วยค่าดัชนี ($PNI_{Modified}$) เพราะวิธีนี้จะควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่องกว้างมากเกินไป อีกทั้งให้ความหมายในเชิงเปรียบเทียบเนื่องจากใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) และเมื่อได้ผลลัพธ์แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังตามค่าดัชนีที่คำนวณ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ตามแนวคิดตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 (ปรับปรุง พ.ศ.2562) (2562) โดยจำแนกออกเป็นการดำเนินงาน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน ด้านปกครองและระเบียบวินัย ด้านบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน และด้านดูแลและช่วยเหลือนักเรียน กรอบแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับ ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ดังนี้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง ความจำเป็นของการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมและรายด้าน

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา	การบริหารงานกิจการนักเรียน					
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านกิจกรรมนักเรียน	3.66	0.47	มาก	4.67	0.23	มากที่สุด
2. ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน	3.94	0.74	มาก	4.65	0.37	มากที่สุด
3. ด้านปกครองและระเบียบวินัย	3.73	0.62	มาก	4.66	0.40	มากที่สุด
4. ด้านบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน	3.70	0.55	มาก	4.59	0.37	มากที่สุด
5. ด้านดูแลและช่วยเหลือนักเรียน	3.74	0.48	มาก	4.62	0.36	มากที่สุด
โดยรวม	3.75	0.47	มาก	4.64	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบัน การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยสุด ได้แก่ ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน ($\bar{X} = 3.94$) ด้านดูแลและช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 3.74$) ด้านปกครองและระเบียบวินัย ($\bar{X} = 3.73$) ด้านบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน ($\bar{X} = 3.70$) ด้านกิจกรรมนักเรียน ($\bar{X} = 3.66$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยสุด ได้แก่ ด้านกิจกรรมนักเรียน ($\bar{X} = 4.67$) ด้านปกครองและระเบียบวินัย ($\bar{X} = 4.66$) ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน ($\bar{X} = 4.65$) ด้านดูแลและช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.62$) และด้านบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน ($\bar{X} = 4.59$)

2. การวิเคราะห์ความจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Needs Index : PNI_{modified}) ความจำเป็นของการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็น การ บริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู รายด้าน

การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภู	D	I	PNI _{modified}	ลำดับ ความต้องการ จำเป็น
1. ด้านกิจกรรมนักเรียน	3.66	4.67	0.276	1
2. ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน	3.94	4.65	0.180	5
3. ด้านปกครองและระเบียบวินัย	3.73	4.66	0.249	2
4. ด้านบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน	3.70	4.59	0.241	3
5. ด้านดูแลและช่วยเหลือนักเรียน	3.74	4.62	0.235	4
โดยรวม	3.75	4.64	0.237	

จากตารางที่ 2 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู รายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกิจกรรมนักเรียน (PNI_{modified} = 0.276) ด้านปกครองและระเบียบวินัย (PNI_{modified} = 0.249) ด้านบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน (PNI_{modified} = 0.241) ด้านดูแลและช่วยเหลือนักเรียน (PNI_{modified} = 0.235) และ ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน (PNI_{modified} = 0.180)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการศึกษาที่พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน ด้านดูแลและช่วยเหลือนักเรียน ด้านปกครองและระเบียบวินัย ด้านบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน และด้านกิจกรรมนักเรียน ตามลำดับ จากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนใน

สถานศึกษาครั้งนี้ ได้มีการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานกิจการนักเรียนที่ครอบคลุม แนวคิดตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2560 (ปรับปรุง พ.ศ.2562) สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงาน คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) นอกจากนั้นยังมีการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดโดย ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ มีการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยจนมีความเชื่อมั่นที่เหมาะสม ส่งผลให้การประเมินสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ตรงตามประเด็นการวิจัย เห็นได้จากผลการการประเมินสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงาน กิจการนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมพันธ์ ชื่นสำราญ (2556) ซึ่งทำการ วิจัย เรื่อง การดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสมุทรปราการ โดยมีวัตถุประสงค์ของการ วิจัย พบว่า การดำเนินงานกิจการนักเรียน มีการดำเนินงานในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา รุ่งธรรม (2556) ซึ่ง ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงราย ที่พบว่า สภาพปัจจุบันของงาน กิจการนักเรียนทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ มาลินี เกศนาร (2556) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการ นักเรียนตามหลักธรรมาภิบาลเชิงพุทธ พบว่าการบริหารงานกิจการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กาญจนา กันธนะ ภิ (2561) ซึ่งได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียนโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตอิงโขง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 36 ที่พบว่าสภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ณัฐพัฒน์ ฤพลอย (2563) ซึ่งได้การพัฒนาคู่มือการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียน ที่พบว่า สภาพการบริหารกิจการ นักเรียนของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

2. จากผลการศึกษาที่พบว่าความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมพบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็น คือด้านกิจกรรมนักเรียน ด้าน ปกครองและระเบียบวินัย และด้านบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นอันดับแรกในแต่ละด้าน คือมี การจัดกิจกรรมในการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม การจัดหาทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลนได้ เพียงพอกับความต้องการ การป้องกันปัญหาชู้สาวในโรงเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหรือร่วมกับ หน่วยงานอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล, เทศบาล การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ข้อมูลความรู้ข่าวสารด้านอนามัยแก่นักเรียน และการวิเคราะห์ นักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความต้องการในการบริหารงานกิจการนักเรียนมีความจำเป็นอย่างมากเพราะเป็น งานที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนทุกอย่าง ตั้งแต่เด็กนักเรียนก้าวเข้ามาศึกษาไปจบจบการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งที่ทำให้นักเรียนอยู่ รอดและเป็นคนดีของสังคมจะเริ่มจากการรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน ครูจำเป็นต้องจัดทําระเบียนและรายงานเกี่ยวกับตัว นักเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียน การบริหารสุขภาพและอนามัย การบริการและสวัสดิการนักเรียน และการมีระบบดูแลและ ช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับ ภัทรวดี แตรสังข์ (2557) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอความต้องการ จำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ที่พบว่าความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนในการวางแผนการบริหารงานกิจการนักเรียน การดำเนินงานการ บริหารงานกิจการนักเรียน การประเมินผลการดำเนินการ การปรับปรุงพัฒนาการ และการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมี ส่วนร่วม สอดคล้องกับการวิจัยของ กัมปนาท อาทิตยตั้ง (2565) ซึ่งได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการ นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ที่พบว่าความต้องการจำเป็นในการบริหารงาน กิจการนักเรียนคือควรร่วมกัน วางแผนและวิเคราะห์สาเหตุปัญหาในการดำเนินการบริหารงานกิจการนักเรียน ควรส่งเสริมการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญที่ในการดำเนินงานกิจการ นักเรียนคือ การมีงบประมาณที่เหมาะสม การประเมินผล และการฝึกอบรม ดังที่ Taylor (1988) ได้กล่าวว่าการจัดกิจกรรม นักเรียนที่มีคุณค่า แต่ก็มีปัญหาเกี่ยวกับโครงการและการจัดการการได้ผู้สนับสนุนที่ไม่ดี เช่นเดียวกับ John (1995) และ Marie (1998) ที่ให้ความสำคัญในการบริหารงานกิจการนักเรียนที่ต้องเน้นเรื่องวินัยของนักเรียน การแก้ปัญหานักเรียนมี พฤติกรรมไม่เหมาะสม

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบัน การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยสุด ได้แก่ ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน ด้านดูแลและช่วยเหลือนักเรียน ด้านปกครองและระเบียบวินัย ด้านบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน ด้านกิจกรรมนักเรียน

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยสุด ได้แก่ ด้านกิจกรรมนักเรียนด้านปกครองและระเบียบวินัย ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน ด้านดูแลและช่วยเหลือนักเรียน และด้านบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน

2. ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็น 3 รายการ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านปกครองและระเบียบวินัย และด้านบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน

2.1 ด้านกิจกรรมนักเรียน ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น คือมีการจัดกิจกรรมในการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ ต่อชุมชนและสังคม โรงเรียนมีการเชิญผู้ปกครองและบุคคลภายนอกให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของนักเรียน และโรงเรียนมีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ

2.2 ด้านปกครองและระเบียบวินัย ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น คือ การป้องกันปัญหาชู้สาวในโรงเรียน การดำเนินรณรงค์ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และ มาตรการการป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

2.3 ด้านบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหรือร่วมกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล, เทศบาล การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ข้อมูลความรู้ข่าวสารด้านอนามัยแก่นักเรียน และมีห้องพยาบาลวัสดุอุปกรณ์และเวชภัณฑ์อย่างเพียงพอ

2.4 ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น คือ การจัดหาทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลนได้เพียงพอกับความต้องการ การทำประกันชีวิตหรือประกันอุบัติเหตุให้กับนักเรียน และการจัดระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยอย่างทั่วถึง

2.5 ด้านดูแลและช่วยเหลือนักเรียน ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น คือ การวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล การศึกษาเด็กเป็นรายกรณีเพื่อแก้ไขให้นักเรียนรายบุคคล การส่งต่อนักเรียน โดยประสานงานครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไปเพื่อแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียนและการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการทำกิจกรรมต่างๆ การจัดตั้งชุมนุม/กลุ่ม ความสามารถพิเศษ ความถนัดและความสนใจของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนมัธยมศึกษา ควรประยุกต์ใช้แนวทางความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ไปปรับใช้ สามารถนำพันธกิจ และเป้าหมายในการดำเนินงานกิจการนักเรียนและจัดทำแผนงาน โครงการให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในครั้งนี้

1.3 ในการพัฒนางานความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ควรมีการกำหนดเจ้าหน้าที่ในแต่ละงานให้มีผู้รับผิดชอบตามงานกิจการนักเรียน โดยคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานด้วย

1.4 จากข้อค้นพบที่ทราบ ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ในแต่ละด้านควรมีการดำเนินการ ดังนี้

1) ด้านกิจกรรมนักเรียน ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น คือการจัดกิจกรรมในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม โรงเรียนมีการเชิญผู้ปกครองและบุคคลภายนอกให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของนักเรียน และโรงเรียนมีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ดังนั้นโรงเรียนควรมีการส่งเสริมและจัดกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการจัดประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้ง และให้ชุมชน องค์การภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของนักเรียนและควรมีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนหลังจากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ

2) ด้านปกครองและระเบียบวินัย ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น คือ การป้องกันปัญหาผู้สูบบุหรี่ในโรงเรียน การดำเนินรณรงค์ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และมาตรการการป้องกันปัญหาเสพยาเสพติดในโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนควรมีการรณรงค์ส่งเสริมและหาทางป้องกันปัญหาผู้สูบบุหรี่ในโรงเรียน มีการรณรงค์ส่งเสริมด้านประชาธิปไตยโดยวิธีต่างๆ เช่น การเลือกตั้งประธานนักเรียน การเลือกหัวหน้าห้อง และจัดทำมาตรการป้องกันปัญหาเสพยาเสพติดในโรงเรียน เช่น โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข จัดรณรงค์เนื่องในวันยาเสพติดโลก

3) ด้านบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหรือร่วมกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล, เทศบาล การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ข้อมูลความรู้ข่าวสารด้านอนามัยแก่นักเรียน และมีห้องพยาบาลวัสดุอุปกรณ์และเวชภัณฑ์อย่างเพียงพอ ดังนั้น โรงเรียนควรมีการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในการส่งเสริมและให้ความรู้รวมทั้งให้บริการสุขภาพกับนักเรียนด้านต่างๆ และจัดให้มีห้องพยาบาลและวัสดุอุปกรณ์เวชภัณฑ์อย่างเพียงพอ เพื่อให้บริการแก่นักเรียนที่มีความจำเป็นในการรักษาพยาบาลเบื้องต้น

4) ด้านบริการและสวัสดิการนักเรียน ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น คือ การจัดหาทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลนได้เพียงพอกับความต้องการ การทำประกันชีวิตหรือประกันอุบัติเหตุให้กับนักเรียน และการจัดระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยอย่างทั่วถึง ดังนั้น ผู้บริหารและคณะครูควรมีการส่งเสริมและจัดหาทุนการศึกษาแก่นักเรียนอย่างเพียงพอ มีการจัดทำระบบประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุและระบบรักษาความปลอดภัย เพื่อให้ให้นักเรียนมีสวัสดิภาพที่มั่นคงปลอดภัย

5) ด้านดูแลและช่วยเหลือนักเรียน ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็น คือ การวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล การศึกษาเด็กเป็นรายกรณีเพื่อแก้ไขให้นักเรียนรายบุคคล การส่งต่อนักเรียน โดยประสานงานครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไปเพื่อแก้ไขปัญหาเด็กและการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการทำกิจกรรมต่างๆ การจัดตั้งชุมนุม/กลุ่ม ความสามารถพิเศษ ความถนัดและความสนใจของนักเรียน ดังนั้น ครูที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดทำระบบคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการประเมินความเสี่ยง มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพและมีการส่งต่อตามลำดับ เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถได้รับการแก้ไขปัญหาก็ถูกต้อง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และโรงเรียนควรมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการดำเนินกิจกรรม จัดตั้งชุมนุม ชมรมต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อการจัดกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กัมปนาท อาทิตยตั้ง. (2565). แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 5(2), 100-112.

- ธีระ ฤญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: แอล ที เพรส จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่10 ฉบับปรับปรุงใหม่)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- มาลินี เกศนากร. (2556). *การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักธรรมาภิบาลเชิงพุทธของ. บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. ปรินญาพุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*.
- ณัฐพัฒน์ ฤงพลอย. (2563). *การพัฒนาคู่มือการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*.
- ภัทรวดี แตรสังข์. (2556). *การนำเสนอแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์. แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *การบริหารงานกิจการนักเรียนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2560 (ปรับปรุง พ.ศ.2562)*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สัมพันธ์ ชื่นสำราญ. (2556). *การดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- อภิญา รุ่งธรรม. (2556). *การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร. มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*.
- John, V. T. (1995). *Marketing (2nd ed.)*. New York: McGrew-Hill.
- Marie, H.A. (1998). *School-Community Relationships : A Namibian Case Study*. Canada : Alberta University.
- Taylor, Graham. (1988). *Making Sense of Information Technology*. The Electronic Avenue Coursebook.